

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

**PROCEDURA ZA IZRADU I USVAJANJE NOVOG
STUDIJSKOG PROGRAMA**

Mostar, oktobar 2018. godine

Na osnovu člana 54. stav (1) tačka d) Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanskog kantona i člana 72. stav (1) tačka d) Statuta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Senat Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, na 82. sjednici održanoj dana 25. 10. 2018. godine, usvojio je

PROCEDURU ZA IZRADU I USVAJANJE NOVOG STUDIJSKOG PROGRAMA NA UNIVERZITETU „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

1. UVOD

Procedurom za izradu i usvajanje novog studijskog programa (u daljem tekstu: Procedura) pobliže se uređuje sistem odgovornosti i rokovi prilikom izrade i usvajanja novih studijskih programa na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru (u daljem tekstu: Univerzitet), te se utvrđuje sadržaj elaborata o opravdanosti izvođenja novog studijskog programa (u daljem tekstu: Elaborat).

2. PROCEDURA

Predmet Procedure je standardizacija postupka za izradu i usvajanje novih studijskih programa.

Procedurom se određuje i dokumentuje redoslijed aktivnosti, utvrđuju rokovi, postupci i sistem odgovornosti za izradu i usvajanje novih studijskih programa svih ciklusa na Univerzitetu.

2.1. Prijedlog novog studijskog programa i imenovanje komisije za izradu Elaborata

Prijedlog za provođenje procedure za izradu novog studijskog programa podnose ovlašteni predlagači.

Ovlašteni predlagači u smislu ove procedure su nastavnici i saradnici koju učestvuju u izvođenju nastave na organizacionoj jedinici, nastavnici i saradnici koju učestvuju u izvođenju nastave na Univerzitetu, studentski predstavnici organizacione jedinice i Univerziteta, rukovodstvo organizacione jedinice i Univerziteta, predstavnici partnerskih organizacija i udruženja sa kojima Univerzitet ima potpisane sporazume o saradnji.

Prijedlog se podnosi:

- rukovodstvu organizacione jedinice na kojoj se planira izvoditi studijski program,
- rukovodstvima organizacionih jedinica ukoliko se radi o studijskom programu koji će se organizacione jedinice izvoditi zajedno,
- Kolegiju rektora i organizacionoj jedinici (organizacionim jedinicama) koja je predmet saradnje ukoliko se radi o studijskim programima koji se izvode zajednički sa drugim visokoškolskim ustanovama iz BiH i inostranstva,
- Kolegiju rektora ukoliko se radi o multidisciplinarnim i posebnim studijskim programima.

Prijedlog se podnosi službenim putem na posebnom formularu koji je sastavni dio ove Procedure.

U zavisnosti od toga koja vrsta studijskog programa se pokreće, rukovodstvo organizacione jedinice, organizacionih jedinica ili Kolegij rektora raspravlja o prijedlogu te isti može odbiti, vratiti ovlaštenom

predlagaču na doradu ili uputiti naučno-nastavnom vijeću organizacione jedinice, organizacionih jedinica odnosno Senatu Univerziteta u slučaju multidisciplinarnih i posebnih studijskih programa (nadležnom akademskom tijelu) na dalje postupanje.

Naučno-nastavno vijeće organizacione jedinice i univerzitetskih studija, organizacionih jedinica (ukoliko zajedno učestvuju u izvođenju studijskog programa), Senat Univerziteta, na prijedlog ovlaštenih predlagača na svojoj redovnoj sjednici utvrđuje radni zadatak te predlaže članove i predsjednika komisije za izradu Elaborata novog studijskog programa (u daljem tekstu Komisija).

U opisu radnog zadatka navode se i ukratko pojašnjavaju:

- potreba za pokretanjem novog studijskog programa
- identificirani ciljevi novog studijskog programa
- osnovni podaci o novom studijskom programu.

Komisija se sastoji najmanje od:

- 3 nastavnika i 2 saradnika iz iste ili srodne oblasti iz koje je i planirani studijski program,
- 2 predstavnika zainteresiranih strana koja ne dolaze iz iste organizacije i koji su stručnjaci iz iste ili, u slučaju da takvi ne postoje, srodne oblasti iz koje se predlaže studijski program,
- referent za osiguranje kvaliteta i ECTS na Univerzitetu,
- student studijskog programa iste ili srodne oblasti. Ukoliko takvih studenata nema, imenuje se izabrani studentski predstavnik, po službenoj dužnosti.

Prijedlog radnog zadatka, imena članova i predsjednika Komisije, nakon usvajanja na naučno-nastavnom vijeću organizacione jedinice, organizacionih jedinica ako su u pitanju zajednički studijski programi, Kolegija rektora ukoliko su u pitanju multidisciplinarni i posebni studijski programi dostavlja se Senatu Univerziteta na razmatranje.

Senat Univerziteta će o prijedlogu radnog zadatka, članova i predsjednika Komisije za svaki novi studijski program na Univerzitetu raspravljati na prvoj narednoj redovnoj sjednici. Ukoliko Senat Univerziteta da saglasnost i potvrdi radni zadatak, članove i predsjednika Komisije, pristupa se izradi Elaborata.

U suprotnom neophodno je ponovo oblikovati radni zadatak i predložiti članove i predsjednika Komisije, po istoj proceduri.

Rok za davanje saglasnosti i potvrđivanje radnog zadatka i članova Komisije na sjednici Senata Univerziteta jeste 30. 11. tekuće godine za nove studijske programe koji se planiraju izvoditi u narednoj akademskoj godini.

2.2 Izrada Elaborata

Predsjednik Komisije koordinira aktivnostima u izradi novog studijskog programa i rukovodi cjelokupnim procesom od svog imenovanja do odluke Senata o usvajanju novog studijskog programa, saziva radne sastanke i vodi brigu o dogovorenim terminima i ispunjenju preuzetih obaveza članova kao i obaveza Komisije prema drugim organima Univerziteta.

Predsjednik Komisije periodično, a najmanje jednom mjesečno, pismeno izvještava prorektora za naučno-nastavna pitanja o poduzetim aktivnostima, očekivanim rezultatima i eventualnim poteškoćama prilikom izrade teksta Elaborata.

U svom radu Komisija, izuzev Komisija za izradu elaborata novih multidisciplinarnih studijskih programa, u punom sastavu se najmanje dva puta sastaje sa prorektorom za naučno-nastavna pitanja, rukovodstvom organizacione jedinice na kojoj se planira izvoditi novi studijski program, i referentom za osiguranje kvaliteta i ECTS i to:

- a) najkasnije 7 dana prije upućivanja teksta Elaborata naučno-nastavnom vijeću organizacione jedinice na dalje postupanje, i
- b) najkasnije 7 dana prije upućivanja prijedloga Elaborata Senatu Univerziteta na dalje postupanje.

Komisija za izradu elaborata novih multidisciplinarnih studijskih programa u punom sastavu se sastaje sa prorektorom za naučno-nastavna pitanja i referentom za osiguranje kvaliteta i ECTS najmanje jedanput i to najkasnije 15 dana prije upućivanja prijedloga Elaborata Senatu Univerziteta na dalje postupanje.

Sastanak Komisije, u punom sastavu ili sa predsjednikom, može zakazati prorektor za naučno-nastavna pitanja i rektor Univerziteta u bilo kojem trenutku u vrijeme izrade Elaborata.

U zavisnosti od vrste novog studijskog programa, Komisija u saradnji sa rukovodstvom organizacione jedinice, organizacionih jedinica odnosno Kolegija rektora priprema prijedlog odgovornih nastavnika za izvođenje nastave na studijskom programu i dostavlja ga, uz Elaborat, naučno-nastavnom vijeću organizacione jedinice, naučno-nastavnim vijećima odnosno Kolegiju rektora na dalje postupanje.

Rezultat rada Komisije je Elaborat o opravdanosti izvođenja studijskog programa koji se dostavlja naučno-nastavnom vijeću organizacione jedinice, naučno-nastavnim vijećima organizacionih jedinica ukoliko se radi o zajedničkom novi studijskim programima, Kolegiju rektora ukoliko se radi o multidisciplinarnim i posebnim studijskim programima na usvajanje i dalje postupanje.

2.3 Usvajanje Elaborata

U zavisnosti od vrste novog studijskog programa naučno-nastavno vijeće organizacione jedinice, naučno-nastavna vijeća organizacionih jedinica, ili kolegij Rektora raspravlja o kvalitetu Elaborata o opravdanosti izvođenja studijskog programa, te isti može:

- odbiti,
- vratiti Komisiji na doradu, ili
- prihvatiti i sa pratećom dokumentacijom dostaviti Senatu Univerziteta na dalje postupanje.

U slučaju pozitivnog ishoda rasprave o Elaboratu, naučno-nastavno vijeće organizacione jedinice, naučno-nastavna vijeća organizacionih jedinica, ili kolegij Rektora raspravlja i usvaja listu odgovornih nastavnika za izvođenje nastave na studijskom programu.

2.4 Dostavljanje prijedloga Elaborata Senatu na dalje postupanje

Uz usvojeni prijedlog Elaborata stručne službe organizacione jedinice, organizacionih jedinica pripremaju i dostavljaju Senatu još i sljedeću dokumentaciju:

- odluku naučno-nastavnog vijeća organizacione jedinice, odluke naučno-nastavnih vijeća svih organizacionih jedinica koje učestvuju u izvođenju zajedničkog studijskog programa ukoliko se takav predlaže, odnosno odluku Kolegija rektora ukoliko se radi o multidisciplinarnim i posebnim studijskim programima o usvajanju prijedloga Elaborata o opravdanosti izvođenja studijskog programa,
- odluku o prijedlogu liste odgovornih nastavnika za izvođenje nastave na predloženom studijskom programu.

U slučajevima svih novih studijskih programa Senat Univerziteta raspravlja o kvaliteti Elaborata o opravdanosti izvođenja novog studijskog programa.

Pri tom mogu nastati tri slučaja:

- prijedlog se ne usvaja,
- prijedlog se vraća na doradu i
- prijedlog se usvaja.

Usvojeni Elaborat se dostavlja nadležnom Ministarstvu.

Rok za donošenje odluke o novim studijskim programima na sjednici Senata je do 1. 3. tekuće godine za nove studijske programe koji se planiraju izvoditi u narednoj akademskoj godini.

3. SADRŽAJ ELABORATA

Novi studijski program koji detaljnije se pojašnjava Elabratom. Elabrat obavezno sadrži slijedeća poglavlja:

- 1. Osnovni podaci o Univerzitetu i organizacionoj jedinici sa osvrtom na iskustva i kompetentnost u obrazovanju datog profila stručnjaka**
- 2. Opći podaci o studijskom programu**
  - a. Naziv,
  - b. Nivo (ciklus),
  - c. Broj ECTS bodova,
  - d. Vrsta studija,
  - e. Zvanje,
  - f. Područja, polja, grane (oblast-i) obrazovanja,
  - g. Način izvođenja,
  - h. Nosilac i izvođač studijskog programa,
  - i. Partneri.
- 3. Dokazi o postojanju društveno-ekonomske potrebe za obrazovanjem datog profila stručnjaka i usklađenost sa strategijom/pravcima razvoja Univerziteta**
- 4. Usklađenost sa potrebama društva i tržišta rada**
  - a. Profil kvalifikacije,
  - b. Konsultacije sa zainteresovanim stranama,
  - c. Interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa,
  - d. Savremenost studijskog programa,
  - e. Interakcija sa profesionalnom praksom,
  - f. Usklađenost profesionalnih i akademskih zahtjeva.
- 5. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja**
  - a. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove,
  - b. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu,
  - c. Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA),
  - d. Matrica kompetencija.
- 6. Organizacija studija**
  - a. Uslovi upisa na studijski program,
  - b. Uslovi i način upisa obaveznih i izbornih predmeta,
  - c. Uslovi za upis u narednu godinu studija, odnosno naredni semestar, te način završetka studija,

- d. Preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupa predmeta i način izbora predmeta iz drugih studijskih programa,
- e. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija,
- f. Nastavak studija u slučaju gubitka statusa studenta,
- g. Ispis,
- h. Mogućnost zapošljavanja svršenih studenata,
- i. Administrativno-tehnički poslovi vezani za studijski program,
- j. Mobilnost.

7. Nastavni plan

- a. Tabela prikaz nastavnog plana i programa sa jasnom naznakom obaveznih i izbornih predmeta i/ili modula, broja i strukture sati svih oblika izvođenja nastave i broja ECTS bodova, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada,
- b. Kratak tekstualni opis nastavnog plana i programa sa akcentom na metodama i tehnikama izvođenja, omjerom teorije i prakse, i opisom drugih elemenata nastavnog plana koja su bitna za specifičnost konkretnog studijskog programa,
- c. Internacionalizacija nastavnog plana i programa,
- d. Fleksibilnost nastavnog plana,
- e. Realizacija praktične nastave.
- f. Studentska praksa,
- g. Studentsko volontiranje,
- h. Učešće studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.

8. Programi nastavnih predmeta (silabusi)

- a. Ciljevi predmeta,
- b. Ishodi učenja predmeta,
- c. Okvirni sadržaj predmeta,
- d. Okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra),
- e. Opterećenje studenta po predmetu
- f. Bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ECTS-om,
- g. Nastavne metode,
- h. Metode osiguranja kvaliteta,
- i. Ispitivanje i ocjenjivanje - načini provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta,
- j. Lista obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet,
- k. Obavezna i specifična oprema za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.

9. Podudarnost sa najmanje dva studijska programa sa različitih ustanova iz različitih zemalja potpisnica Bolonjske deklaracije

10. Ekonomska opravdanost

11. Dokazi o raspolaganju potrebnim prostornim, kadrovskim i tehničkim resursima.

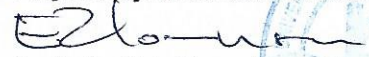
4. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Danom stupanja na snagu ove Procedure, prestaje da važi „*Procedura za izradu i usvajanje novog studijskog programa na Univerzitetu 'Džemal Bijedić' u Mostaru*“ od 21. 12. 2012. godine

Ova Procedura stupa na snagu danom usvajanja na sjednici Senata Univerziteta.

Broj: 101-2493/18

Predsjedavajući Senata Univerziteta

Prof. dr. Elvir Zlomušica, rektor

PODNOŠILAC/PODNOŠIOCI PRIJEDLOGA

Ime i prezime/naziv pravne osobe

Funkcija/djelatnost pravne osobe

Kontakt

PRIJEDLOG PODNOSIM(O)¹

Predmet: Prijedlog za provođenje procedure za izradu novog studijskog programa podnose

Prjedlog obavezno sadrži slijedeće informacije:

1. Osnovne informacije o podnosiocu Prijedloga
2. Potreba za pokretanje novog studijskog programa na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru sa ocjenom doprinosa razvoju šire društvene zajednice
3. Ciljevi novog studijskog programa
4. Osnovni podaci o novom studijskom programu.
  - Radni naziv studijskog programa,
  - Nivo (ciklus) na kojem bi se studijski program izvodio,
  - Područja, polja, grane (oblast-i) obrazovanja,
  - Način izvođenja studijskog programa,
  - Nosilac i izvođač studijskog programa,

U Mostaru, xx. xx. xxxx. godine

Potpis (svih) podnosioca prijedloga

---

¹ Prijedlog se podnosi:

- rukovodstvu organizacione jedinice na kojoj se planira izvoditi studijski program,
- rukovodstvima organizacionih jedinica ukoliko se radi o studijskom programu koji će se organizacione jedinice izvoditi zajedno,
- Kolegiju rektora i organizacionoj jedinici (organizacionim jedinicama) koja je predmet saradnje ukoliko se radi o studijskim programima koji se izvode zajednički sa drugim visokoškolskim ustanovama iz BiH i inostranstva,
- Kolegiju rektora ukoliko se radi o multidisciplinarnim i posebnim studijskim programima.